

24 juni 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mevrouw mr. drs. M. Jeltes,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum] en overleden 15 juni 1972,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het bisdom 's-Hertogenbosch.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 16 juli 2015.

Op 17 september 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 24 mei 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden. Tijdens deze zitting was de voorzitter wegens ziekte afwezig. Met instemming van alle partijen heeft de hoorzitting toch plaatsgevonden. De voorzitter heeft nadien kennisgenomen van de aantekeningen van de zitting en is volledig betrokken geweest bij de adviesvorming door de Klachtencommissie.

Klaagster is verschenen. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mevrouw mr. drs. M. Jeltes.

Voorts was aanwezig mevrouw [naam], echtgenote van klaagster, en mevrouw [naam], vertrouwenspersoon van het meldpunt.

Namens het bisdom 's-Hertogenbosch is verschenen [naam], kanselier van het bisdom.

2. De klacht

- 2.1. Omstreeks 1958 heeft het seksueel misbruik plaatsgevonden, rond de eerste heilige communie van klaagster in de [parochie] in [plaats].

Klaagster herinnert zich dat aangeklaagde voor arme gezinnen gratis foto's maakte en dat zij hem regelmatig op het nonnenklooster zag. Klaagster ging vaak naar het klooster; hij woonde in het klooster en had daar zijn kamer. Het nonnenklooster zat vast aan de pastorie en de pastorie zat vast aan het kerkgebouw. Klaagster kwam binnen in de kamer van aangeklaagde en moest op zijn schoot komen zitten. Dat vond ze heel eng. Zijn zwarte toog had knoopjes met zijde eromheen. Hij knoopte deze knoopjes open, terwijl zij op schoot zat. Zij zat zijlings op schoot en vond het heel ongemakkelijk. Het volgende wat klaagster zich herinnert, is het beeld van een erectie; zij had toen nog geen idee wat het was. Op dat moment was zij vol walging. Aangeklaagde ging zweten en werd energiek. Klaagster weet – met de kennis van nu – dat hij een zaadlozing heeft gehad.

Aangeklaagde ging alleen met zichzelf bezig. Hij heeft niet aan haar gezeten – voor zover zij zich dat herinnert – en ook niet haar tot iets gedwongen.

Aangeklaagde was vooral met zichzelf bezig om een zaadlozing te krijgen. Zij herinnert zich, dat er wit spul uit zijn penis kwam. Daarna was hij aan het rommelen met zakdoeken.

Klaagster weet niet meer hoe ze nadien thuis is gekomen.

- 2.2. Klaagster heeft zich niet meer open kunnen stellen naar anderen; zij is wantrouwig naar volwassenen en naar de kerk. Haar geloof is afgepakt en dat is het enige dat zij destijds had. Zij heeft haar eigen veilige haven gecreëerd en in isolement geleefd.

Klaagster was getrouwd. Zij was heel beschadigd en had geen seks met haar echtgenoot; dat was maar twee keer gebeurd om kinderen te krijgen. Zij is nooit dicht bij mannen gekomen en heeft nooit seksualiteit met een man beleefd. Klaagster voelt zich hierdoor geen vrouw. Klaagster is in de war over haar seksuele identiteit; een gedeelte van het mens-zijn is haar ontnomen.

Klaagster wil niet meer in therapie, want dat vindt zij onnatuurlijk.

Nog steeds kan klaagster ter plekke misselijk worden en overgeven als ze aan het misbruik denkt.

- 2.3. Klaagster wil graag erkenning en financiële compensatie voor wat haar is overkomen. Zij wil voorts met haar klacht bijdragen aan het voorkomen van misbruik binnen de R.-K. Kerk.

Daarnaast wil klaagster gerechtigheid door een nieuw gesprek met kardinaal Simonis.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Naam], bisschop van 's-Hertogenbosch, heeft namens het bisdom de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Het misbruik betreft gebeurtenissen die op zichzelf zeer te betreuren zijn en waarvoor de kerk zich moet schamen.

Uiteraard dient aan slachtoffers recht te worden gedaan en zo nodig hulp worden geboden, waarbij het bisdom terdege begrijpt dat het indienen van een klacht bij slachtoffers wonden open rijt en weggestopte emoties ten volle naar boven kan laten komen. Het is daarom van groot belang, dat alle klachten grondig en objectief worden onderzocht, waaraan het bisdom uiteraard volledig medewerking zal verlenen.

Naar aanleiding van deze klacht heeft het bisdom naar vermogen onderzoek verricht in de archieven van het bisdom, hetgeen echter geen informatie over mogelijk seksueel misbruik heeft opgeleverd. In de rapportage van de Commissie Deetman komt aangeklaagde niet voor. Nu de archieven en navraag geen nadere informatie hebben opgeleverd kan het bisdom het misbruik gepleegd door aangeklaagde noch ontkennen noch bevestigen, waarmee het bisdom nadrukkelijk het voorgevallene niet wil bagatelliseren.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. De Klachtencommissie dient vervolgens te beoordelen of zij tot een gegrondverklaring van de klacht kan komen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat de klacht van een klaagster wordt gesteund door ander bewijs op grond waarvan het aannemelijk wordt dat een aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik.
Het is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klaagster omstreeks 1958 seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klaagster in het klaagschrift is beschreven en ter zitting van de Klachtencommissie is verteld.
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal in haar klaagschrift en ter zitting heeft gedaan.
De Klachtencommissie heeft voorts kennisgenomen van:
 - De verklaringen van mevrouw [naam] en [naam], waaruit naar voren komt dat klaagster hen ruim voor 2010 – het moment waarop het seksueel misbruik binnen de R.-K. kerk in de media kwam – in detail heeft verteld dat zij seksueel is misbruikt door aangeklaagde.
 - De verklaring van mevrouw dr. [naam], psychiater, waaruit naar voren komt dat klaagster sinds 2014 bij [instelling] in behandeling is en tijdens deze behandeling heeft verteld dat zij als jong meisje seksueel is misbruikt door een pastoor.

Een en ander ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klaagster door aangeklaagde in de door klaagster gestelde omvang.

De Klachtencommissie zal dan ook adviseren de klacht van klaagster gegrond te verklaren.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klaagster jegens aangeklaagde stond hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klaagster kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.
- 4.7. De Klachtencommissie kan evenmin een gesprek tussen klaagster en kardinaal Simonis arrangeren. Dit behoort ook niet tot haar taak.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 24 juni 2016 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.